

HEBREOS

Moocaani Illifeenedi Ihiimaano.

(Jn 1.3)

¹ Siicje naha Moocaani moheedetemihaima iimaaajiibuuhi saicino siibadihije, jibogominaafeenedi. ² Jaaruubo jisumi jino niinoosumi miihaima iimaabo Illifeenedi. Jaabo Illifeenedi Moocaani paryi jiinijeneque eheetavuboro diibo usefaño paryi fanoovaaco iicaqui ficuubo. ³ Jaabo diibo Moocaani imi aricuco ifusuubo Moocaani ifi tolli ejeevanoco ifusuubo. Jaabo sefari paryi fanoova icahi imityahiijfeenedi. Jaaboro bu mohimitico ifilluuboro casiivuubo niquejefaño Moocaani aivoji icagahallivi, imiyanaagonovi.

*Moocaani Achi Sihidi Jeevahi Niqueje
Toomominaa Janaanicivi.*

⁴ Jaamaño Moocaani Achi sihidí jeevano minifetehi Moocaani toomominaa allinoocivi. Miíro caani busumijeti gaayiciiboo diito janaanicivi aivo imityamañovi. ⁵ Jaamaño cono bu Moocaani safooba itoomominaati cajaanibaco:

Hijoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, noonova.
Bu cajaanibaco:

Uujoho diibo caaniti icaji. Jaanotí diibo taseemeneti icaji, nuunova.

⁶ Jaanotí idiboro Illi iicaaboco jijehallivi isivauboro nuubo:

Mihimo diiboco paryi amiihai Moocaani toomominaa, nooboro.

7 Jaanoti diito itoomominaaditi nuubo:

Itoomominaaco guibuhubati eheetavoobo, bu ijecivominaaco chijigaiguuihuti eheetavoobo icano, noonoro.

8 Jaanoti Illiditi noono:

Moocaani dihaivoji icaga; Jaafa ufucuro ifinitino fahijivarо icahi, bu ditajiba imino atajibano iicano. **9** Iticovonocoro idimogooboro imitinoco diiheguehi. Jaamaño Moocaani Didios iicaabo ico sihidi imono icaco acihi, digataavominaa allinoocivi, noonoro.

10 Tolliro bu noono:

Aivojibo, ijoho aivo iticoni jinijeque tanooco ficuuhi. Bu jaaboro dihuseri niquejeque deetavuuhi. **11** Jaaruno toneheje finiji. Jaanoti ijoho ufucuro finitibo fahijivarо diicaji. Jaanoti toneheje queemeveji gaachehu ocoomovonicibadi. **12** Jaanoco gaachehuco mihicanicibadi gatatahuruji. Bu jaanoco buunaniji gaachehuco siino mubuunaninicibadi. Jaanoti naha ijoho diiboro fahijivarо diicaji; ufucuro difi finijitihи, noonoro.

13 Jaamaño miro Moocaani itoomominaati cajaanibaco nuutihи:

Tamiyanaagonovi casivo, diminaaco iguiinonijinohachuta, nooboro.

14 Miijo paryi Moocaani toomominaa jilli gaijamiro Moocaanico ejecivomo. Jaamoco gallufiibo taajasuco agaayicijimoco ihamusuqui.

2*Mataajajinoco Mejeevesudino.*

¹ Jaano jilli iicaneguiha aivo imino muguubuniciji oono muguubuhininoco, iimino jiihaiti buhigovi minifototimo miicaqui. ² Jaanoti naha siicije Moocaani toomominaafeenedi aaciuno jibogo sefano icaahi. Jaanoco guubuutimo imitico omooniumoco toonohalliti idaasuno moonicafutuhi. ³ Jaabadiro bu miihai aivo aajashutino taajasuco mejeecivotihachiji, miihaico idaasuno moonijiruubo. Miiro toono taajasuco iticoni diiboro, Aivojibbo jibbuguhi. Jaanobuunati jari toonoco uguubuumo imino agaajacumoro miihaijaagovи fatyusuushi. ⁴ Jaabadiro bu Moocaani toonoco imino gaajasuuhi miyaano iicanoco. Toonoti igaajaqui ajabafiiranehejeque, sihidи ejeevano, mityano aatyimeratinehejeque omoonihicaunofeenedi, bu tolliro miihaico Igaijaco siibadihije aacinofeenedi icano ijeebij onoobadi.

Jesu Inahabomi Iicabadi Minifutuhi.

⁵ Miiro oono toojeti mihiimaaje ufucu icajino jiinijeque Moocaani itoomominaa usefaño ficuutahi toojeque itaajibaqi. ⁶ Miiro samañoohaame Caatininhaamefaño saatoho neehi: „Milli iijoho Moocaani sihidи edeevaabo miyaminaa sihidи ejeevatimediti deesamaajirahi? „Jaabo collahi diito iguijevefimojaago feejirahi?* ⁷ Miiro jihachutasituro diitoco diitoomominaaguiinovi ficuuhi.

* **2:6** Sahaamefaño noono: Miyaminaafi.

Jaaruumoco fanoova imiri, bociri icano diitoco bocisuuhi. Bu jaaboro diitoco mityaco daaciuhí paryí edeetavuunohallíví.
8 Paryí fanoovaaco diitoguiinoví ficuuhi, noonoo.

Jaamaño tollí paryí miyamínaafiguiino ificuumacuño diitoguiinoví fanooro icacuuno. Jaaruno fañehiica mahatyímetíhiica paryí fanoovaro diito iijíco obocigonoco. **9** Jaarunofaño mahatyímehi Jesuco jihachutasituro Moocaani itoomomínaati guinoví ificuunoco. Moocaani sihidi igaijíma iicamaño imuuguuhi diibo famoothallíviro igujeveujinoco. Jaaruubo jisumi diiboco Moocaani bocigusuhi idaasuno iicauboro iguijeveuno jaada.

10 Jaamaño Moocaanidi fanoova choomotíhi dibofeedi. Jaabo Moocaani imeguehi famooro iseeme iimihigo niquejefáño ofoonoco. Toonegui-ihia Moocaani Jesucristoco idaasuno moonísuhi imi Taajasumínaafiti iicaqui. **11** Jaamaño paryí imibachucinícumoco ijeevadí ificuucumo, bu diitoco imibachuubo icano paryí sacaanitaro. Tollí iicamaño Moocaani Achi nucufeguetíhi diitoco: Tañahabomi, onoobo **12** Caatínihaamefañodi: Hítí iimaaji uuoho tañahabomíma. Jaaboro íco iméji dimasineri igaivomínaafeenevi, noonoro.

13 Tolliro bu noonoo:

Uujoho Moocaanicoro esiciníji, noonoro.

Jaabadiro bu siino noonoo:

Jineeri icahi, jino seemeque Moocaani uco aacihinímoma, noonoro.

14 Míiro jaamo miyamínaa seemere ihuucuma, itíijohoma icano iicamo. Jaabadiro bu tolliro

Jesu minifutuuhi ihuucuma, bu it^hjohoma icano iguijeveuqui. Jaano iguijeveuneri oono guijenⁱ mityama iicauboco ijico ifinisuqui. ¹⁵ Jaamaño jilliti taajasuubo oono paryⁱ famooro iguijeveneque iiguimoro jijovotobadi iicacuumoco. ¹⁶ Jaamaño Moocaani toomominaaco ihamusuqui saaut^hbo. Jilli Abraham iyaachimihaicoro aamusuvaubo saauhi. ¹⁷ Jaamaño diito inahabomi iicaubadiro icaubo sacerdotemⁱ aivoj^hboti iicaqui jeevesut^hbo iicamaño, bu sihidi idaasugoma iicaqui Moocaani imfeenevi, tolliro bu miyaminaa imitico ibuusuqui ifiico idaasuno omooninofeededⁱ. ¹⁸ Mi^hro idaasuno iicauneri ifi nisucafutuuhi. Jaamaño jisumi amusuubo tolliro inisucafotomoco.

3

Jesu Moise Janaanicivⁱ Jeevahi.

¹ Tañhabomi, am^hhai mihimibachucin^hcumaño ijeevadi mihicamo, Moocaani ita iicaqui ucuuhuvamooto mihicamo imino magaaja Cristo Jesu mohimaa ijijⁱ minisuminaafitⁱ iicanoco, bu sacerdotemⁱ aivoj^hbo diibo iicanoco icano. ² Jaabo Jesu Moocaanima imino icaushi. Jaaboco Moocaani jino dudicamaajehallivⁱ ficuushi. Jaabadiro bu tolliro Moise imino icaushi Moocaani iijano miyaminaaco ejecivuunovi. ³ Jaarunofaño Jesu janaanicⁱ toonovi ibocima icahi Moise janaanicivⁱ; oono ijaco eheetavoobo tooja janaanicivⁱ ibocima iicanicibadi. ⁴ Mi^hro iijanoco eheetavomo iticovoocivⁱ icahi. Jaarunofaño paryⁱ fanoovaaco eheetavuubo Moocaani. ⁵ Jaabadi Moise aivo imino icaushi Moocaani ijaco

ejeecivehicaunovi: Ududicamaaihicaunobuunati Moocaani eheetavuujinoco ijibogono.

6 Jaarunofaño aivo Cristo janaanici imino icahi Moocaani iijamínaa miihai mihicamoco otoomoobo. Jaamo miihai Moocaani iijamínaa mihicamo sefano mihicamoro mehesiciniqui, diibo onoonoco imo imo momoonimoro mimiyaaveguequi niinofucuví.

Moocaani Cuumimínaa Ajaguisijino.

7 Miíro jaamaño, Moocaani Gaija neehi Caatinhaamefañodi:

Jaachiji amiihai Moocaani iijico muguubuhachiji:

8 amiihai jeebiico mucuhufutusudino, johono sicaihigovi iicausumi Moocaani-jaagoví isifiiratuumoro diiboco inisuumo iicaubadí. **9** Tahigo amiihai eedeetemihai uco nisuuhí, buhicagaha cuarentadi ficabava ticovoví tahi uuoho omoonihicaunoco atyimehicaurumo.

10 Jaanoma iicaubo diitojaa isifiiratuuboro nuuhi: Jillí fahijivaro ijeebiinoco imitasumoro fahigova igomoro icahicamo, jaamoro imeguehicitimo taajiihaico agaajanoco, nooboro.

11 Jaamaño uuoho toonohalliti diitojaa isifiiratuuboro tamomofañodi, nuuhi: Uuma ajaguisijimañovi diitoco ifutusujitíhi nooboro, noono.

12 Tañahabomi, jaaneguiha mehesicini cajaatyoba amiihaití iimitino jeebiima iicamoro toonoco mitasudino iicaabo Moocaanidití diiboco mimiyaavogotímaño. **13** Tollí icatimoro fahigovavífafucuvaacivíro mequehecutusucasi jisumi jino

iicanohachuta. Jaamo amiihaiti cajaatyobaco imiti bañitino icadino. Jaaneri amiihai jeebii Moocaaniditi jenaauno minifetedino. **14** Jaanoti siicijetiro mehesicinonoco suufenitimo toonofañoro quehecuno mihicamoro niinofucuvi mihifotohachiji, Cristojaagoti samañoonoti mataañovaji.

15 Miíro jilli noono:

Jaachijii Moocaani onoonoco muguubuhachiji amiihai jeebiinoco mucuhufutusudino, johono diibojaa isifiratuumo iicaubadi.

16 ¿Cajaatyo nacu diibo iimaaco guubucuurumo diibojaa isifiratuumo? Eti bu johono paryi Moise Egipio jiinijeti isivaumo. **17** ¿Nacu bu cajaatyma Moocaani sifiratuuhi cuarentadino ficabava ticovovi? Eti bu diito Egipio jiinijeti isivaumo oono imitico eheetavuumoma. Jaamo diito paryi finiuhi sicaihigovi, iguijeveumo. **18** ¿Nacu bu cajaatyoco Moocaani imomofañodi nuuhi: Tafaño majaguisijihigo mihibetejitihi, nooboro? Eti bu diibo unuunoco: Jii, unuutimoco. **19** Miíro magajacuuhi imiyaavuguutimaño diito ifutuutinoco.

4

1 Jaamaño ufucu Moocaanima majaguisijinoco aaciguunoma mihicanohachuta imino mehesicini amiihaiti saatoho toonovi ifototimo mihicadino. **2** Miíro miíhaico bu aciumo tobogo taajasujibogoco diitoco iicaubadiro. Jaaruno diito uguubuuruno diitoco imino mooniutahi uguubuurunoco imiyaavuguutimaño. **3** Jaanoti naha miíhai toonoco mimiyaavogomaño toono jaguisifaño mihibetehi. Oono Moocaani jilli nuuhi:

Jaamaño diitojaago uuoho isifiiratuuboro
 diitoco nuuhi tamomofañodi, uuma
 ajaguisijimañovi iffetejitimo, nuubo
 Moocaani.

Jaarunofaño Moocaani jiinjeque ifiivusunotiro
 iticoniubo eetavuubo imivuudi jaguisiubo.

⁴ Jaamaño miiro samañoohaame Caatinihaaamefaño
 jilli noono jaguisifucudití:

Sahuse juugahusetí safucu icano nigaciti
 idudicamaajeti Moocaani jaguisiuhi,
 noonoro.

⁵ Siino bu Caatinihaaamefaño noono:
 Iffetejitimo uuma ajaguisijihigo, noonoro.

⁶ Jaarunofañehiica icamo saatoho toono
 jaguisifaño ijicafetejimo. Jaanoti iticoni toono
 taajasujibogoco uguubuurumo toonofaño
 ifutuutíhi: Jii, noomoro imiyaavuguutimaño.

⁷ Jaamoma iicaubo Moocaani siino bu oovicuhi
 jisumico, jino mihicasumico. Miiro Moocaani
 miihaima iimaahi, toonobuunati goovacuutinoti
 David unuunofeedi. Oono Caatinihaaamefaño
 onoonoco munuucuuhi. Jaanoco bu siino
 meneehi:

Jaachiji Moocaani ijico muguubuhachiji amiihai
 jeebibico mucuhufutusudino, noono.

⁸ Jaanoti Josue diito israelmico toono
 jaguisico ihaciuruva, Moocaani siino sifucudití
 iimaacuujitirahi. ⁹ Jaanegui icanehiica sano
 Moocaani cuumiminaa ajaguisijino. ¹⁰ Jaamaño
 miiro Moocaanima ijaguisiqui ijicafotoobo,
 idudicamaajeti ajaguisicuubo, oono Moocaani
 iinoti ajaguisicuubadi. ¹¹ Jaanegui masii
 mesefaqifetequi toono majaguisijinofaño

mihifetequi. Jaanegui saatohoba johono, imiyaavuguutimo iicaubadi mihicadino.

¹² Miiro Moocaani iiji buheehi mityama icano aivo janaanicci sijevano fanoova aamigano fahigovaciti ijino iicanosijeva janaanicivi sijevano. Jaamaño mojeebi, mohesamaaje icano faicuvano icarunoco adicino, bu miyaminaafi ifico faabeheri adicino icano. Jaanoro foovono miniyyuno mohesamaajeque, mojeebi esicinico icano. ¹³ Aivo jinehejeba chahahi Moocaani ifivusuuno toonoti afataniivejiruno. Paryi fanoovaro foovono icacuahi faayacafutucuuno. Jaadi johono diibo imefeenevi mohimitico mihimibachujibo imefeenevi.

Jesu Aivo Janaanicivi Sacerdotem Aivojiboti Icahi.

¹⁴ Jesu Moocaani Achi aivo janaanicivi miihai sacerdote aivojiboti icahi. Jaabo niqueje janaanicci Moocaani imefeenevi aivo iifotoobo. Jaanegui imino momooniqui mohiimaa iijico.

¹⁵ Miiro miihai sacerdotem aivojiboo miihaico iidaasuguejirahi moniinovanoti, miiro miihaico iicabadiro diiboco fanoova insuuneridaasuno icaubo. Jaaruubo imitico mooniutih. ¹⁶ Jaanegui masii imino mimiyaavogomoro Moocaani sihidigajima iicaabovi mifiitvequi. Toonoti miihaico ihidaasuguequi, jaaboro iimihuseri miihaico ihamusuqui sihidi iidaasuno mihicasumi.

5

¹ Famooro sacerdotem aivojito iicamoco miyaminaafeenetii cimoro toonofaño ficuumo Moocaani imefeenevi miyaminaahallivi

iimaajinoco, bu diibo jeecivoco iheetavequi, asimico agaisiraicimoro Moocaanico tooneri ijeeceivequi miyaminaa imitihallivi icano.

² Jaabo diibo sacerdotem iavojiibo, bu icaruubo ififañodi iniinovanoma iicamaño, bu amusujruubo agajatimehejeque, iimino jiihaiti imitamehejeque icano. ³ Jaabo bu ifi niinovama iicamaño jeecivo asiri Moocaanico iimitihallivi jeecivefhi, oono miyaminaa imitihallivi iicanicibadiro.

⁴ Jaamaño aivo cajaatyoooba jilli iinoro sacerdotem iavojibot icatatih. Moocaaniro iičiboro toono obocimañovi ficufihi, johono Aaron onooboco iicaubadi. ⁵ Jaabad i tolli Cristoco mooniubo: Jilli iinoro diibo sacerdotem iavojibot icautih. Jilli Moocaaniro diiboco toono bocifaño ficuuhi diibocounuubadi:

Ijoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, nooboro.

⁶ Jaabadiro bu samañoohaame Caatinhaamefaño diiboco nuubo:

Ijoho sacerdotem iavojibot fahijivarо idiicaabo, Melquisede onoobobadi edeevaabo, nooboro.

⁷ Jaabo Cristo jijehalliri iicausumi sihid Moocaanima iimaahicaubo sefano ihaallii tofaihuco gañiboro dilluhicaubo diibo Moocaani diiboco guijevefañoti ataajasuujiruno mityama iicaaboco. Jaanoco Moocaani guubuuhi diiboco idilluhicaunoco Moocaanico miyanotiro ejecivehicamaño. ⁸ Jaamaño Cristo Illi icauruubo gaajauhi: Jii, onoonoco idaasuno iicauboro iguijeveunofañodi. ⁹ Jaaneri aivo ifico imino

ii futusucuumaño ufucuro ifinitino taajasu abajaabotí iicanovi ii futuubo paryí oono diibo onoonoco: Jii, onoomedi. ¹⁰ Jaamaño Moocaani diiboco sacerdotemí aivojíbotí ficuuhi Melquisedebadí ejeevaaboco.

Aivo Ņihicuno Miyaavogoco Mejeevesuruva.

¹¹ Aivo ajashutino jinohalliví meneejino icahi. Jaaruno aivo tihíno mijíbeguejiruno, amíihai magaajagotímaño. ¹² Aivo gueenecuuno mihicano jisumi jíbogomínaati mihicatacuuno. Jaarumehiica mihimeguehi siino amíihaiico sita ijíbogonoco; Moocaani ijíjíbogo aivo itihíitnotí. Aivo jilli fañoviro miniinovatucuhi. Aivo jilli miyaavogofaño mujusithi. Jilliro mifañofaihuco aaducuujimobadi mejeevacuhi. ¹³ Miiró Moocaani ijíjíco ajashunoro agaajamo seeme mifañnotiotobadi iicamo. Jaamehiica gaajathi iiticovono ifi icaco. ¹⁴ Jaanoti fanoocoro imino emeecímo oono jusitamobadi ejeevacuumo, fanoovaaco udugaacunoco agaajacuumo, iimitinoco iiminofeeneti aatyimeneque ejeevamaaicuumo icano.

6

¹ Jaanegui masíi janaanicíviro mefeequi miyaavogofaño jusimoro Cristoditi itíconí miíhaico ijíibuguunocoro meesudino, siino janaanicíviro gaajamoro mofoo. Miinoco guijevefaño asatyefinehejeque mejeevesunoco magaajacuuhi. Bu tolliro Moocaanico mimiyaavogonoco magaajacuuhi. ² Bu nitihalliví ijíibogonehejeque, bu miyaavogomínaahalliví

ihuseque ificujinehejehalliví jjibogonehejeque, bu uchuumucuumo siino ubuheetejinehejeque, bu ufucuro ifinijitino cijigaifaño efeejinehejeque icano magaajacuuhi. Jaarunaaca janaaniciviro gaajamorohiica mofoo. ³ Jaanoco tolli momooniji Moocaani iimogohachijí.

⁴ Jaamaño miiro saatoho seseeque agaayichinicuurumo, bu Moocaani aacino imoco gaajacihinicuurumo, bu tolliro Moocaani Gaijati agaayichinicuurumo. ⁵ Moocaani jjibogo imoco gaajacihinicuurumo, bu ufucu iicajino jiiniye mityaco icano agaajacihinicuurumo, ⁶ siino dojicuviro eedeehifijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejecivucuutimo siino eedeehifi jeevesufeedi bohomoti miniiyuracuujitihi. Jaamo diitoro siino Moocaani Achico dojicuviro imohobujehalliví metetecubadi omoonimoro diiboco miyaminaa imefeenevi dejecumoro icahicahi. ⁷ Jaamo jiinjebadi, fahijivarо toojehalliví nijaba aaigonoco adujere iicanicibadi jeevamo: Jaaje toojeque ududicamaaimedi imino basutaaco ihiinusujere inoovasuruva, toojeque Moocaani imino omooniroma icaje. ⁸ Jaanoti jarimocoro, ñavahucoro icano ihiinusuhachijí jinehejebaguiha imitije. Jaamaño Moocaani: Imitino, onooboro afaijanoguiinovi aaquetejije. Jaanofeenevi jegasucafetejije. Jaabadi dojicuviro eedeehifijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejeevesumoco Moocaani fajaji.

Mohesicini Miñoco Sefano Ficuuhi.

⁹ Agaijimo tañahabomi, jilli munuurunaaca, aivo imino magaajahi, amiihaiti ajashutino

Moocaani miihaico imino omoonino mohallivi taajasuma asaanoco. ¹⁰ Miiro Moocaani aivo iimiibo. Jaamaño jabajeevejitiibo amiihai momoonihicanoco, bu diiboco amiihai gaijico mihibusumoco, miyaavogofeenedi monahabomi iicamoco mahamusuhicanofeenedi; bu jaanoco jisumihachutahi moonimerehi mihicahi. ¹¹ Jaanegui mihimeguehi famooro miihai toonoco mihibusumoro mofoomo nijequevi mihibotonoco. Jaamo imino mihibutusuhi oono meteemehicanoco. ¹² Miihai mihimogothi amiihai majaparyatonoco. Mihimeguehi oono imiyaavogofeenedi, bu ijaaabicifeenedi icano Moocaani aaciguunoco agaayicimoro iicabadi mihicanoco.

¹³ Miiro Moocaani onoonoco Abrahamco aaciusumi ififañodiro ooviciuhu miyaano iicaujinoco. Aivo diibo janaanicivi iicamo momofeenedi ohoovicijirumo achahaumaño. ¹⁴ Miiro jilli nuubo: Miyanotiro aivo ico imino mooniji. Jaaboro ico ajashujitino diiyaachimihaiti aacino, nooboro. ¹⁵ Jaanoco Abraham tuumuuhu jaabiciboro. Jaamaño gaayicubu Moocaani diibocounuubadi. ¹⁶ Jaabadiro bu miyaminaa siinoco unuusumi noonicimo diito allinoocivi iicaabo Moocaani momofeenedi. Jaano siino miyaano iicanoco, unuusumi Moocaani momofeenedi unuucuunoco, ¿milli bu janaanicivi siino mejenaauucuujirahi? ¹⁷ Jaamaño Moocaani imomofeenedi nuuhi aaciguuno miyaano iicajinoco foovono ihifusuqui toono ibusumijeque aaciguunoco agaayicijimoco, bu jaano unuucuuno siino boobanicafutucuutih

iicaujinoco icano. ¹⁸ Jaamaño icano minooci diibo, bu diibo unuucuuno icano oboobaniracuutino. ¿Jaanohocifeenedi milli bu Moocaani unuu-cuunoco bañijirahi? Jaanofeenedi miihaico Moocaani acihi sefano majacusucafotomoro meteemehicanoco mohimega ificuunoco magaayiciqui. ¹⁹ Jaano toono esicini sefano iicanoro mojeebiico cuhufono ficuuno. Jaano jino esicini iicanoma miihai mihicano miihaico cuhufono ficuuhi niquejefaño iicaja Moocaani iija gaachehubaryutyigaba ticovo.* ²⁰ Jahigo tobaryu ticovo Jesu jicafutuuhi mohalliví miihaidi jiihaico ifaayiciqui. Jaamaño jilliti Jesu sacerdotemí aivojiibó fahijívaro iicanovi ifutuuhi. Jaamaño Melquisedebadí jeevaabo.

7

Jesu Sacerdotemí Aivojiibó Melquisedebadí Jeevaabo.

¹ Jaani Melquisede onoobou Salem cuumio aivojiibou. Jaabo Moocaani caamovohí iicaabo sacerdoteu. Jaabo Melquisede Abraham minaaví jiinijene aivojitoco iguiinonijeuhigotí uhuumiuboco acabaacutuuboro diiboco: Imino, nuuhi. ² Jaaboco Abraham aciuhi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro toono abajatoco iguiinoníunoti iiciunoco. Jaano Melquisede onoono momo jilli eneejiruno: Iticoní, iimino Aivojiibó, eneejiruno. Jaabo Salem aivojiibó iicaumaño, bu: Sajeebii ica

* **6:19** Sahaamefaño jilli ficuumo: Toono esicini sefano iicanoro mojeebiico cuhufono ficuuno, ancla ciijigai meenegaco samañoviro cuhufono ificuuniçibadi onoonoco.

aivojibbo, eneejiruno. ³ Jaabo buhugaavocafetehi caanima, seejima, bu iheedetemihaima icano chahaabo. Jibogoratino diibo fiivoti, bu iguijевети icano. Jaabo Moocaani Achibadiro iicacuubo sacerdotem i aivojibboti fahijivarо icacuubo.

⁴ Jaanoco jisu magaajacuhi Melquisede aivo sihidи jeevaabo iicaunoco. Miiro moheeedebe Abraham icauruubo diiboco aciuhi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro moonicasivi aivojito nehejeque udumitiiciunoti. ⁵ Miiro Moise tajiba onoobadi Levi iyaachimihai sacerdotem iicamo miyaminaaco inehejeti fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro ajaadusuno tajibama icamo; buhicagaha diitobadiro bu Abraham iyaachimihai icarumo. ⁶ Jaanoti Melquisede Levi iyaachimioobo icautruubo Abrahamco jaadusuuhи fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro. Jaabou diiboro Abraham Moocaani aaciguunoco agaayiciubo. Jaamaño jilliti Melquisede Abrahamco: Imino iicajinoco, nuuhi. ⁷ Jaanoco famooro gaajacuhi diiboco: Imino iicajinoco, onoobo diibo janaanici sihidи ejeevaabo iicafinoco. ⁸ Jaanoti jino mofeeneri iicamo fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro agaayicimo, jilli ticovo miyaminaaro iguijefimoro. Jaanoti Caatinhaame iimaahi Melquisede iguijевети bobadi iicaabediti. ⁹ Jaamo paryi Levi iyaachimihai sacerdotemiti iicamo jisumi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro miyaminaaco ajaadusuhicamo, bu Levi icano tolliro Melquisedeque fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro jaaduuhi sano Abraham ajaadusumiro. ¹⁰ Miiro jaasumi Abraham

ififañerehiica iyaachimihai icauhi Melquisede diiboco aatyimeteusumi.

11 Miiro Israel cuumiminaa tajibaco gaayiciuhi sacerdotemi Levitami jaamoro Aaron iyaachimihafeenedi. Jaano miyanotiro toono tajibaco omoonimoco Moocaanijaagovi isatyejiruva collahiicaqui, bu siino sifi sacerdote saajirahi. Jaabo Aaron yomoobo icacuujitino Melquisedebadiro iicaburucuuj. **12** Jaamaño sacerdotem sifiti ubuunanicafutucubadiro, bu tajiba buunanicafetehi. **13** Jaabo Mohaivojiboo diibediti jino Caatinhaame jilli onoobo, siicuumi israelmi cuumioobo, tuucuumiti mihaiñoobahiica sacerdoteti iicati cuumioobo. **14** Miiro imino gaajaveechuno Mohaivojiboo Juda cuumiti asaauno. ¿Miiro Moise milliba nuutihii jicuumiditi sacerdotemiditi ihiimaausumi?

15 Jaano jino aivo foovono icahi bohono sacerdote Melquisedebadi ejeevaabo ajafevene. **16** Jaamaño miyaminaa tajiba unuumaño diibo sacerdoteti icautihi. Jilli oono ifinisuratino ifi mityari diibo sacerdoteti icahi. **17** Miiro jino Moocaani jilli diibediti onoono:

Hijoho fahijivaro sacerdoteti idiicaabo, Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

18 Jaamaño jilliti eedeetajiba buhigovi ficucafetehiniciuhi, toono iniinovaumaño iimiutimaño. **19** Miiro toono Moise tajiba jinejebaco imitusuutih. Jaamaño toonobuuna aivo iiminoco mehesicinonoma mihicahi, toonofeededi Moocaanivi mifilitivonoma.

20 Jinooco Moocaani eetavuuhi imomofeededi unuuboro. **21** Jaanoti saatoho sacerdotem jilli

ticovonoro icaahi Moocaani imomofañodi unuutimo. Jaanoti naha diibo sacerdoteti iicajino Moocaani momofañodi noocafutuhi. Miiro Caatinihaamefañodi diiboti neehi:

Aivojiibo imomofañodi unuuucuuno, siino boobanicafutucuujitihi: ijoho fahijivaro sacerdoteti idiicaabo Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

²² Jaamaño Jesu bohonohiji eedeejihallivi aivo iiminoco agaajasubo. ²³ Miiro iticonio sacerdotem i aivo ajashutahi, iguijevehicaumaño gueenene icahicautimo. ²⁴ Jaanoti Jesu iguijevetatimaño diibo sacerdoteti iicano sifiivi siino jeenetahi. ²⁵ Jaamaño fahijivaro taajasujiruubo diibofeeded Moocaanivi ifitivomoco, ufucuro milli iicatimaño diitohallivi Moocaanico idilluhicaqui.

²⁶ Jaamaño Jesu aivo miya sacerdotem i aivojiibo miihai mihimogoobo. Diibo aivo iimiibo, idicubama achahaabo imitibama achahaabo imitimaati ijeevadi udugaacubo, bu caamovono niqueje janaanicivi agañiiyicicafutuubo icano. ²⁷ Jaamaño saatoho sacerdotem i aivojito iicabadji jeevatiibo diito naha asimico agaisiraicimorofafucuvaaciviro jecivoco eetavehicamo. Jaanoco iticoni sacerdote iimitihallivi jecivehi. Jaanohallivi jari miyaminaa iimitihallivi jecivomo. Jaanoti Jesu sano famoohalliviro jecivucuuhi, safooro ifico iinoro aaciusumi. ²⁸ Jaanoti Moise tajiba ficuuhi miyaminaa iimitimoco. Jaanoti toono tajibabuunati Moocaani imomofeediro unuuno Illi Jesuco ficuuhi sacerdotem i aivojiboti.

Jaamaño diibo milli iicatibbo fahijivaro iicaqui imiiboti eetavocafetehi.

8

Jesu Bohono Iijihalliti Iicaabo.

¹ Aivo jino imiyaanoco monoono, miihai sacerdotem i aivojibbo Cristo jilli ejeevaabo casivutuuhi niquejefano Moocaani aivoji icagahallivi imiyanaagonovi. ² Jahigo sacerdoteti jeecivoobo imiyaaaja iimija Moocaani ijafaño. Jaaja miyaminaao useti eheetavocafotoja icatino; Aivojibbofeenediro iicaja. ³ Paryicino sacerdotem i aivojiteti ificucafotomo icahi asimico agaisiraicimoro Moocaanico ijecivequi. Jaamaño bu tolliro Jesucristo iguijeveuneri ita iicamohallivi jeecivuuhi. ⁴ Jaabo jjiehalliviro iicaruva ajashunogayi sacerdoteti icajitiruubo. Miir ocamehiica sacerdotem i Moise tajiba onoono jecivoquerehiica omoonimo. ⁵ Jaamo jito sacerdotem i jecivoco moonihicahi niquejefano iicaja ijimico iicijahajefanoro. Magabajahi jilli ihijimiro iicanoco, miir Moise tabernaculo onoojaco iheetavequi omooniusumi, Moocaani diiboco nuuhi: Meeci, jaaboro imino deetavo paryi, johono ico ifagajihallivi iffusuujabadiro, nooboro. ⁶ Jaanot iaha miihai sacerdotem i aivojibbo Cristo ijecivoco eetavehi. Aivo janaanic i Miyajecivoco eetavoobo diibo bohono iijihalliti iicaabo toono aivo imino onoocininoco aaciguunofanoti iicano iicamaño.

⁷ Jaanot iiconiunuuno iiji iimiuruva, chahajiruno siino bohono ijico eheetavono.

8 Jaarunaa miiro Moocaani tusumio miyaminaa imitico atyimeuhi Caatinihaamefaño diitoti unuubadi:

Aivojiibo Moocaani neehi: Icajinehiica uujoho bohono iijico Israel miyaminaama, Juda miyaminaama icano eheetavono.

9 Diito eedeetemihaima eheetavuno iicabadi icajitino, johono diitoco ihuseti agaayiciuboro Egipto jiinijeti ihiinususumi. Jaaruno diitoco unuuno taajico imino mooniutimo. Jaanoma iicaubo diitoco jeevesuuhi, noobo Moocaani. **10** Jaanoti ufucu iicaji tufucujebuunati Israel cuumiminaama taajico eheetavejino jilliji, noobo Moocaani: Tatyajibaco ficuji diito esicinifaño. Jaaboro ijeebibinofaño toonoco caatini. Jaadi jari uujoho diicaaniji. Jaanoti diito uuti taacuumiminaaji. **11** Jaadi iticovoocivi saafisari igataavominaafico, bu inahaboco icano Aivojiboco igaajaqui jibogorajitino, famoovaro uco agaajajimaño. Famooro diitoti uco gaajajimo iguiraabo, aajashuubo icano. **12** Jaamoco uujoho iimitico imibachuji. Jaaboro siino ufucuro diito imitico esafutucuujitihhi, nooboro.

13 Jilli Moocaani bohono eheetavono iijiti ihimaaboro, iticonio iijico: Eedeeneti, nuucuubo. Jaano eedeeneti iicacuuno unuucucuubadi iicamaño goovacuujino ifinino.

9

Moocaani Iijahaci Jiinijeja, Niquejeoja Icano.

¹ Miiro iticoni unuuno ijifaño noocinino milli Moocaanico iimejinehejeque jijehalliri iicaja Moocaani iija tabernaculo onoojafaño.

² Jaaja tooja jilli eetavociniuhi, imeganaagonovi aivo iimimaño onoomañeri icauno cijigai iicuno, sano mesa icano, tomesahalliri ijecivo maahuno icaahi icano, ³ bu jaanohallivi iicaubaryutyigaba bujinago icauno aivo janaanici iimimaño onoomaño. ⁴ Jaamañeri icauno Moocaani jeecivoco toonohallivi ijigasuhicauno altar onoono. Jaaruno aivo faño icautino igaachehubaryutyigaba imegariro icauno jahisinaagonovi. Jaano oro eetavota imono uusuno maaniguijinoco toonohallivi ijigasuhicauno, bu Moocaani ihimaauno jibogoba cajonbabadi jeevahi arca del pacto onooba. Jaaba paryi ihallidi orori jeesuciniuhi. Jaabafaño icauhillu guirihillugayi oro eetavotahillu. Jaahillufaño icauno mana onoono. Bu tolliro icauno Aaron quesei uruhutuuhi, bu tolliro icaubujeci guisibabujeci. Tubujecihallivi Moocaani atajibaunoco aacaatinubujeci. ⁵ Bu toobahallivi eetavuumo miimisiici Moocaani toomominaatisi querubin onoomisi ijico. Diitisiti miyaminaa igaajaqui tooneri Moocaani iicanoco. Jaamisi ijijecuhuciri toobahallidi foboocinihicauhi asimi tijeheri efefachuhicamañoco miyaminaa imitico Moocaani ubuusuhicaumañoco. Jaarunoti jisumi fanooro mijibugucuutahi.

⁶ Jaajaco tolli eheetavuudi toojafaño sacerdotem iafafucuvaaciviro feejiбууhi imegaomaño imimaño onoomaño Moocaani

jeecivoco iheetavequi. ⁷ Jaanotí naha janaanicivi iicamaño aivo iimimaño onoohigovi saafiro idiboro diito sacerdotemí aivojiboo feejibuuhisafooro saficabavi. Jaabo tahi ufuusumi asimi tiijohoco asatyooboroo Moocaanico jeecivejibuuhi. Jaaneri iimitico Moocaani ibuusuqui, bu miyaminaa imitico ibuusuqui icano. ⁸ Jaano toonotí Moocaani Gaija mihaioco gaajasuhi, oono imegaomaño imimañovi Moocaani jeecivoco eheetavehicaunohachuta, aivo imimañovi ifetehicautinoco. ⁹ Jaano toonotí jisumi magaajaqui. Miíro oono tomañovi Moocaanico ejecivono, bu asimico agaisiraicino icano. Jaamo tollí ejecivomo jeebii imití buusucafotatihí. ¹⁰ Toono jilli ticovo machutahallíví, bu ticovo adutahallíví, bu ticovo imibachuhallíví icano onoono. Jaano jilli allioneheje imibachucoro atajibano. Jaarunoco Moocaani ubuunanicuudi sihidí jeevacuutino.

¹¹ Jaamaño jisumi Cristo asaacuumano, jino iiminoono asaano sacerdoteti Cristo icacuuhi, aivo imiyasacerdoteti. Jaabo diibo Cristo Moocaanico jisumi jeecivucuuhi janaanicí aivo imijafaño. Jaaja miyaminaa useri eheetavoratija: Jijehalliri iicatija, enejiruno. ¹² Miíro Cristo aivo imimañovi jicafutucuuhi. Jaaruubo asimi tiijeheri ijeechievequi icatino, jilli itijeheri ijeechievequi. Miíro jaabo safooro tahigo jicafutuubo famoothallíviro. Jaaneri ifinijitino fiivoco mihaidi iciubo. ¹³ Miíro asimi tiijoho, bu niivimi seemeque altar onoonohallíví ijigasuguijino icaneri, iimitima iicamohallíví fefachufimo. Jaano imityama iicamaño ifihallinocoro imitusuno

Moocaaniguiharo iicaqui. ¹⁴ Jaano toono icaruno imityama icaahi. Jaanegui fine imi Cristo t̄ijoho janaanici imityama icaahi. Mīro milli iicatino Gaijafeenedi Cristo ifiiriro Moocaanico jeecivuuhi imihinibama achahano ifico iguijeniuneri. Jaabo t̄ijoho mojeebī imitī mīnoco guijevefaño asatyonoco, mīhaico nit̄hi, Moocaani iicaaboco mejeecivequi.

¹⁵ Jaamaño Jesucristo jino bohono iimaa eetavominaafi. Mīro diibo guijevefeenedi, eedeehiimaaguiinovī imit̄inoco omoonüno buusucafetehti. Jaamo diito Moocaani ucuuhuvaumo, ifinijitino busumijeque diibo unuunoco gaayiciji. ¹⁶ Mīro saafi inehejediti: Jillicahi momooni, nooboro ihiimaahaameque acaatínino. Jari diibo iguijevecuudi toohaame onoobadi moonicafetefino. ¹⁷ Mīro diibo iguijevetinohachuta toohaame onoobadi mooniratatino. Jari diibo iguijevecuunobuunati toohaame onoobadi moonicafetefino. ¹⁸ Jaamaño iticonio iimaa eetavo ticonicafutuhi t̄ijoho gañīfeenedi. ¹⁹ Mīro Moise paryi Moocaani atajiībaunoco paryi famoocoro miyaminaaco jībuguuhi. Jaaboro oveja ijeene taataco t̄ifaiñoco iīciuboro, bu hisopo onooohohaafeque iīciuboro, toohaafe nijequevī tootaataco ificuuboro, asimi t̄ijoho nifaihuma icanofaño acaduuuhacuuboro, itajiība aameque fefachuubo, bu tolliro paryi miyaminaahallivī icano. ²⁰ Jaaboro diitoco nuubo: Jino t̄ijoho miyaavusuhi amiihaidi Moocaani iimaaco atajiībanoco. ²¹ Jaabadiro bu iimija tabernaculo onoojaco, bu paryi toojafaño iicaunehejeque tooneri

Moocaanico ejecivehicaudi nehejeque icano gefachuubo. ²² Jaano toono tajiba onoobadi fiiticujiruno paryi fanoovaaro tijeheri imibachucafotonicino. Jaamaño tijohoco igañitiruva, imiti buusurajitirahi.

Cristo Agaicaaucafutuuno Imitico Buusuuhi.

²³ Miiro toono niquejefaño iicanobadi jijehallivi iicaunoco imibachuhicaumo asimico agaisiraicinofañodi. Jaano toono niquejefaño iicaneheje asimico agaisiraicino janaanici aivo iiminocoro esuhi. ²⁴ Jaabadii Cristo miiro tooja iimija, miyaminaa useri eheetavocini jafaño jicafutuutih. Miiro jilli tooja niquejefaño imiyaja iicaja ijiro iicauja. Jilli niquejefanoro jicafutuubo. Jahigojisumi Moocaani imefeenevi icaabo mohallivi ihimaaqui. ²⁵ Jaanoti judiomii sacerdotemii aivojibbo faficabaciviro safooro jicafetefihi aivo iimihigo onoohigovi itijoho iicatineri Moocaanico ijecivequi. Jaanoti Cristo saicino iguijeveri jecivotatih. ²⁶ Jaanoti tolli iicaruva, Cristo saicino guijkevehicajiruubo siicijetirojiinije ifivuunotiro. Jaaruno tolli icatino. Miirojisumi jino niinosumi Cristo safooro saauhi fanoohalliviro. Jaaboro guijkeveubo imitico ibuusuqui. ²⁷ Jaabadi famooro miguijeveji safooro. Jaanobuunati Moocaani ajaadujino icaji. ²⁸ Jaabadiro Cristo safooro gujenicafutuuhiparyi jiinijeminaa imitico ibuusuqui. Jaanobuunati siino saajibo jijehallivi. Jaaruno tusumi imitico ibuusuqui icacuujitino. Jilli diiboco otoomomocoro ataajasuvaabo saaji.

10

¹ Jaanoti miiro Moise tajiba oono iminoono asaaajino gaijaro iicauno. Jaaruno aivo imiyaano ifibadi jeevatih. Jaamaño tajiba, toono asimi gaicaauco faficabavaviro omooninofeedi Moocaanijaagovi ofoomoco imitusutatih. ² Jaanoti miiro tolli tajiba onoobadi omoonino imitico ibuusufiruva siino tolli moonihicacuujitirumo. Miilo tolli omoonihicamoco iimiti ibuucuuruva, iimitima iicanoco esicicinicuujitirumo. ³ Jaanoti tolli iicatimaño, toono asimi gaicaauco eheetavono diitoco faficabavaviro imitima iicanoco esaayusuhicahi, ⁴ toono asimi iijohoh miyaminaa imitico ubuusuutimaño.

⁵ Jaamaño jiinijehallivi asaaajino imega Cristo Moocaanico nuuhi:

Uuro gaajacuhi iijoho idiomogotinoco asimico iidi agaisiraicinoco, bu asimico ico aacinoco icano. Jilliro uco miyaminaafiti deetavehi. ⁶ Miilo ico imo imo moonitino iidi asimico ijigasuneheje, bu tolliro imitico ibuusuuqui asimico agaisiraicineheje icano. ⁷ Jaaneguiha ico neehi: Jino saacuuhi iijoho Moocaani idiomogobadi eetavequi; oono uuti Caatinihamefaño onoobadi iicaqui, nooboro.

⁸ Miilo iticoni noobo; Moocaani imogotih, asimico diibedi agaicaaunoco, bu asimico diiboco aacinoco, bu imitico ibuusuqui asimico ijigasunoco icano. Jaabadiro bu toono Moocaanico imo imo moonitih, toono tajiba onoobadi omooniruno. ⁹ Jaanohallivi bu noobo:

Jino saacuuhi iijoho Moocaani idiumogobadi eetavequi, nooboro. Toono eedeehasimi gaicaauco Moocaani ifinisuboro, toonoco boobanibbo bohono uuoho iguijevejineri, eneejirunoco. ¹⁰ Jaamaño Moocaani miihaico mohimitico buusuucuuhi, Moocaani iimogobadi Jesucristo sano safooro famoothalliviro iguijeveumaño.

¹¹ Jaarunaaca paryi judiomi sacerdotem iafafucuvaaciviro tolli moonihicahi. Jaamo saicino sahomonocoro asimi gaicaauco jecivomoro icanicihi, imitico buusuujitirunoco.

¹² Jaanoti naha Jesucristo safooro sano paryi mohimitihalliv guijkeveuhi. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casivuubo fahijivarо iicaqui.

¹³ Jaaboro tahigot iiflicafetejinoco. ¹⁴ Miiro safooro iguijeveunofañodi iimitico ubuusuucuumoco imitusucuubo, ufucuro milli icacuutimo iicaqui. ¹⁵ Jaabadiro bu Moocaani Gaija miihaico toono miyaano iicanoco gaajasuhi. Miiro iticoni jilli nuubo:

¹⁶ Miiro jilli noobo Aivojibbo Moocaani: Tufucuje afatytonobuunati diitoma jilliji tahiimaaco eheetavono. Diito jeebijfaño tatyajibaco ficuji, bu tolliro ihesamaajefaño ficuji, nooboro.

¹⁷ Jaad i bu siino noobo:

Ufucuro esafutucujitih i diito imitico, bu diito imitico omooninoco icano, nooboro.

¹⁸ Jaamaño imiti ubuusuucafutcuudi siino jecivoco toonohalliv eetavoratacuutatih.

Moocaanijaagovi Mifitivéqui.

19 Jaaneguiha tañahabomi, jisumi masii ñihicugotimo aivo iimihigovi mijicafetequi Jesucristo tiijohofañodi. **20** Bohojiri mefeequi, fiivo jiihairi igaachehubaryutyigaba bujinagovi mafatyequi: Diibo Cristo ififañodi mafatyequi, eneejiruno. **21** Jaabo Jesu aivo momiyasacerdoteti icacuuhi, Moocaani iija niquejevi iicajafaño. **22** Jaaneguiha masii Moocaanijaago mefeequi miyajeebiima mihicamoro, bu aivo imino mimiyaavogomoro icano. Miíro diibo mojeebiiñoco niticuuhi mohimitico esicinícuutimo miicaqui, bu jaabadiro mofinoco imino nifaihuri niticuubo. **23** Jaaneguiha masii sefano jino mimiyaavogonoco mehesicinínofañoro miicaqui, siino iijiijaagovi fatyucuutimoro; miíro Moocaani miihaico unuunoco aciji, abañitatimaño. **24** Jaaneguiha masii miguiinequi fahigovavi mahamusucasinoco toonofeedi sitaaco magaijinoco mihiifusuqui, bu iiminocoro momooniqui icano. **25** Bu tolliro Moocaanico mihimequi mihigaivusumi efeehicatimobadi iicatimo miicaqui. Ivi jilliro fahigovavi mesefasucasimoro mefeehicaqui. Jaano janaanicí aivo jisumi miicaqui, oono Aivojiibo Cristo assajifrucu ifitiivucuunoco magaajamoro.

26 Jaanoti miyaanoco magaajacuurumo jilli imitico mihimogomoro momoonihachijji, chahacuuno siino imitico ibuusuqui toonohallivi iguijenimoro ejecivejino. **27** Idiinoro naha mohallivi icaji ñihicunerí miihaico ajaadujino dugaacusumi. Jaasumi ciijigai, sihidi inifotonon

ijigasunoro, finisuji Moocaaniminaaco.
 28 Miiro saatoho Moise tajiba onoobadi
 omoonitimohalliv miimisiici ijibugusumi, diitoco
 idaasugotimoro gaicaaufimo. 29 Imi fine jaano
 janaanicivi idaasuno moonicafetejimo, Moocaani
 Seemeneque jihovoobobadi omoonimoro, bu
 itijohoco itihisumoro, bu tolliro Moocaani
 Gaija diitoco agaijiboco: Imitino, eneehicamo.
 Miiro totijeheri Moocaani iimaa miyaavuhi.
 Jaaneri diito niticafutuuhi. 30 Miiro magaajacuuhi
 Aivojibo Moocaani unuunoco: Uujoho idiboro
 ahaamiji. Uujoho ijaadaco aciji, nooboro.
 Tolliro bu nuubo: Aivojibo iicuumiminaaco
 ijaadaco aciji, nooboro. 31 Jaamaño aivo sihid
 jeevano ñihicuno iimitino miyaminnaa Moocaani
 iicaabo usefaño ifetejino.

32 Jaaneguiiha amiihai iticoni mihi-
 caunoco mehesafoto Moocaani jibogoco
 magaayicinobuunati, amiihaico idaasuno
 omooniusumi majaabiciunoco. 33 Miiro
 amiihaiti saatoho miyaminnaa imefeenevi
 idaasuno moonicafutuuhi. Jaamohalliti
 mihicamoco mihimuguuner tolliro idaasuno
 mihicauhi. 34 Tolliro bu amiihai civojafaño
 iicaumoco mihidaasuguehicauhi, tolliro bu
 imo imo majaabiciuhi amiihai busumijeque
 udumitiichicausumi, niquejefano aivo janaanic
 imino busumije ufucuro ifinijitino iicanoco
 magaajamoro. 35 Jaaneguiiha toono iguitimo
 mimiyaaveguehicanoco mejeevesudino; toono
 amiihaico imino busumijeque aciji. 36 Jaaneguiiha
 imino majaabici moro Moocaani iimogobadi

momooni. Jaamo diibo unuunoco magaayiciji.

³⁷ Miiro Caatinihaaamefaño noono:

Jaabo asaaajiibo goovajino, aivo goovajino asaano,
gueenene icatiibo. ³⁸ Jaanoti imino iicamo
imiyaavogo seafeenedi icaji. Jaanoti
dojicuviro iminifotohachiiji, diiboma imo
imo icajitih, noonoro.

³⁹ Jaaruno miihai dojicuviro iminifetefimoco
ifinisufimooto mihicatihi. Jilli miyaavogofeenedi
ijeebiiço ataajasufimootoro mihicahi.

11

Miyaavogo.

¹ Jino miyaavogo: Ufucu magaayicijinoco
imino magaajamoro motoomono, bu tolliro
mahatyimeti runo miyaano iicanoco imino
magaajano icano. ² Miiro moheedetemihai
ivi imitocafutuuhi imiyaavuguumaño. ³ Bu
miyaavogofeenedi magaajahi jiiñijeque, bu
paryi niquejefaño iicanehejeque icano Moocaani
ihimaafeenedi eheetavuunoco. Jaamaño
siicije aatyimerautinoti jino mahatyimeneheje
eetavocafutuuhi.

⁴ Miiro bu Abel imiyaavuguumaño, Cain
jeecivo janaanici, aivo imineri Moocaanico
jeecivuuhi. Jaamaño Moocaani diiboco
iimitusuuboro ijecivoco gaayicuhi. Jaamaño
Abel guivecuerunaaca, diibo miyaavogo
jibogot magaajahicahi.

⁵ Bu tolliro Enoc onoobo imiyaavuguumaño
choomotiiboro niquejefaño satyocafutuuhi.
Jaaboco siino atyimecuutimo Moocaani
asatyumaño. Miiro Caatinihaaamefaño noono

diiboco asatyujino ïmegavi: Enoc imino iicahicauneri Moocaani imo imo icahicauhi, noonoro. ⁶ Jaarunaa miyaavogoma achahamo Moocaanico imo imo moonisujitirahi. Miïro Moocaanjaago mefeejimo, Moocaani iicaaboco, bu diiboco iguiinomoco ajaadufinoco icano mimiyaavogotahi.

⁷ Jaabadiro bu Noe imiyaavuguumaño Moocaani diiboco iicajinoco ijibuguunoco atyimerautirunoco miyaavuguuhi. Jaaboro meenegaco eetavuubo paryi iyotoco togari itaajasuqui. Jaamaño toonofeededjjiiniye miyaminaaco ifinisuqui ficuubo. Jaamaño Moocaani diiboco imitusuuhi imiyaavuguumaño.

⁸ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco ucuuhuvuavnoco: Jii, unuuboro fuubo Moocaani diiboco aacijino jiinijejaago. Jaabo ijinijeti fuuhi, jilli agaajatino jiinijejaago. ⁹ Jaabo Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco aaciguuno jiinijehallivi siicuumiminaafibadi icaubo. Jaabo tahigo njeganoguiinoro icaaboro feehicauhi. Jaabadiro bu Isaac onoobo, bu Jacob onoobo icano icahicauhi toono unuunoco agaayiciurumisi. ¹⁰ Miïro Abraham guiinehicauhi ufucuro ifinijitïnocuumico. Jaacuumi oovominaafi, bu iheetavominaafi icano Moocaani.

¹¹ Jaabadiro bu Sara imiyaavuguumaño, aivo amiyago icacuurugo seemevauhi. Miïro gaifico seemevaugo, Moocaani unuunoco imiyaavuguumaño. ¹² Jaamaño Abraham aivo amiyaabo iicauneri niinovacuuruubo sihidj iyaachimihaiavaudi, ajashutino niqueje

meeciridimo, bu paryi muuai jiinigaiyihaiño ajashutino oovoratino iicadino.

¹³ Jaarumo paryi famooro guijeveumo Moocaani unuunoco gaayicitimoro. Jilli imiyaavuguumaño tehesinotiro aatyimeuneriro imo imo icahicaumo. Jaamoro nuumo: Miihai jijeoto mihicacuutahi. Jilli jijehalliri gueenene mihicajitahi, noomoro. ¹⁴ Jaamaño tolli ihimaamo imino gaajasuhi sijiinije imiyajiinjeque guuinomoro ofoonoco. ¹⁵ Jaanoti miiro tahigoti asaauno jiinjequere ihesamaaiuruva, tahigovi dojicuviro uumuijirumo. ¹⁶ Jaanoti iimino jiinije imiyajiinje iicajeque imuguumo, niquejefano iicanjiinjeque. Jaamaño Moocaani neehi: Diito Caani uujoho, nooboro onooneri nucufevetiboo, miiro diibo diitedi cuumico tahi eheetavucuumaño.

¹⁷ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaño Moocaani diiboco inisuusumi, illi Isaac onooboco asatyuuboro gaicaaujirahi Moocaanico ijeehivequi. Miiro idiboro illi iicauboco; diibofeenedi Moocaani unuunoma iicaujiruuboco. ¹⁸ Miiro jilli nuubo: Isaacfeenedi diiyaachimihaima diicaji, nooboro. ¹⁹ Miiro Abraham imino gaajahicauhi uchuumucuumoco Moocaani ubuheetesuhicaujirunoco. Jaamaño Abraham illico siino gaayiciuhi iguijenurunofañoti.

²⁰ Jaabadiro bu Isaac imiyaavuguumaño illimisi Jacob, Esau icamisico: Imino mihicaji, nuuhi.

²¹ Jaabadiro bu Jacob imiyaavuguumaño igujeveujino imegaviro Jose seemeque: Imino mihicaji, nuuhi. Jaaboro iqueseiví esefaqifutu-

uboro Moocaanico imuubo. [22](#) Jaabadiro bu Jose imiyaavuguumaño ichuumucuuquiro israelmico nuuhi, Egipto jiinjeti ihiinuujinoco. Jaaboro bu diitoco tajibauhi: Jilli jei tabacinoco momooni, nooboro.

[23](#) Jaabadiro bu imiyaavuguumaño Moiseque caanimisi fataniuhi ifivvuusumi miinhibaaci, sanihiba idino ticovovi aivo oovosuneguiha. Jaamisiro iguiutimisi Egipto jiinje aivojibo: Seemeque magaisiraici, nooboro atajibaunoti.

[24](#) Jaabadiro bu diibo Moise ujusicuudi imiyaavuguumaño imuguutahi Egipto jiinje aivojibo aicigai iseemeneti ificujirunoco.

[25](#) Jilliro imuguubo Moocaani cuumiminaama idasuno iicaunoco. Jaaboro imuguutibo jiinje imitiri jihachutaro imo imo iicaunoco. [26](#) Miirro diibedi Egipto busumije janaanicci aivo imiuno Cristohalliti idasuno iicaujino, toono jaada Moocaani diiboco aacijinocoro utuumumaño.

[27](#) Jaaboro bu imiyaavuguumaño Egipto jiinjeti fuubo toojiinje aivojibo icajisuco iguitibo. Miirro sefano icaubo omooniujinofaño Moocaani aatyimeratiiboco aatyimeubobadi.

[28](#) Jaaboro bu imiyaavuguumaño Pascua jibaimoco eheetavuuboro tajibaubo iguhuganoco ovejamti tijeheri ijeesuqui toonoti Moocaani tomominaafi gujeniminaafi, Israel seemeti ihamiyaaboco gujenitiibo iicaqui.

[29](#) Jaabadiro bu imiyaavuguumaño israelmi Tifai Muuaifeenedi fatyuuhi, imuuai nifaihuco fahigovaacivi udugaacusumoro ijinjehallidiro fatyuumo. Jaamo dojicuti egiptominaa ufuurumo jilliro macanuhi.

30 Jaabadiro bu imiyaavuguumaño Jerico cuumihallidi emecucinuno callajaavuuhi, israelmi tuucuumihallidi sahuse juugahuseti mifucuci icano iviuvuuno nijequeti. **31** Jaabadiro bu ajevaminaago Rahab onoogo imiyaavuguumaño Moocaanico uguubuutimo iguijeveusumi guijeveutigo, diigo Israel gaajavi agalluumoco imino agaayiciúmaño.

32 ¿Jinejeque fine siino neeji? Aivo finijitiruno Gedeoditi jíbuguruva, bu Barac onooboditi, bu Sansonditi, bu Jefte onooboditi, bu Daviditi, bu Samuelditi, bu paryi Moocaani iimaaminaaditi icano jíbuguruva. **33** Jaamo imiyaavuguumaño sijiinijeminaaco ajashutino guinoníumo, bu tolliro imino ijiniujeque tajíbahicaumo, bu tolliro Moocaani aaciguunoco gaayiciúmo. Jaamoro bu tolliro jícumí eedujirumo iijinoco jímihicusumo, **34** bu cijigaiño sefarunoco jabaasumo, bu aamiganeri iguijeníujirunoti taajaumo, bu iniianovafurumo quehecuftuuhi, bu minaavi mityano iicaumoro sijiiniyeo amocasiminaaco guinoníumo, **35** bu saatoho gaigoomi iyoto uchuumucuurumo siino ubuheeteumoco gaayiciúhi. Jaanoti saatoho guijeveuhi diitoco idaasuno omooníuneri, toono diitoco idaasuno omooníunoti igutuutimo, siino ubuheetemere imino iicajinocoro imuguumoro. **36** Jaanoti bu saatoho idaasuno icaahi diitoco eedeejecunehejeri, bu ahaaminehejeri, bu jígaiñehineri isisimoro icivojaaniunehejeri icano. **37** Jaanoti saatoho guijeveuhi guisibanneri ahaamíuneri. Jaanoti bu saatohofeededí feeducucafutuuhi. Jaanoti saatoho aamigari guijeveuhi. Jaanoti

saatoho fahigovaví iguefivomoro feehicauhi, asimibadi asimimeeheneri ofoboocamaaimoro, diitoco idaasuno omoonineri sihidí idaasuno iicamoro. ³⁸ Jaamo diito miyaavogofañodi aivo obociumaño jijehalliri iicaujitirumo icahicauhi. Jaamo sicaihíguehejedi ígomoro feehicauhi, bu ifagajinohallidi, bu jiinijepaajenefañodi, bu guisihojinofañodi icano. ³⁹ Jaarumo paryí diito imiyaavogofeenedi iimitusucafutuurumo Moocaani aaciguunoco gaayiciutimehiica, ⁴⁰ mmihaidi aivo imino mohimegaro agaayicítino.* Jaadi jari diito mihaima sano iimitusunoco gaayicíji.

12

Jesucristocoro Mihifinici.

¹ Jaaneguiha sihidí diito miyaavogoma iicaumo fahigovadi mihaima imibocinínoco magaajamoro, masii uufocovi mejeevesuqui paryí imitico mihaima iijeevesunoco, bu tolliro jino imiti mihaima imitasunoco icano. Jaamoro masii majaabícmoro sefano mefeequi jino mohimega ofoocinineri. ² Jesucoro iifinicímor, diiboti jino momiyaavogo asaaboco. Jaanoco bu diiboro ujusisuubo. Miíro jaabo Jesu imohobujehallívi guijkeveuhí. Tohoomono guijkeve nucufesuno icarunoco jecrivotiboro, tollí idaasuno iicaunobuunati aivo imo imo iicaujinoco agaajaumaño. Jaaboro Moocaani miyanaganoví casiivutuubo.

* **11:40** Sahaamefaño noono: iminoco ificuumaño.

³ Jaanoco amiihai mehesamaaje, jaamoro Jesudit magaaja imitiminaa useri idaasuno iicaunoco. Jaaneguiiha muhuuchuvomoro mejeevesudino.

⁴ Miiro amiihaihiica miguijеветиhi imitima momoonicasihicanohalliti. ⁵ ¿Nacu fine amiihai mjabajeevecuuhi Moocaani amiihaico iseemebad afajinihicanoco? Miiro Caatinihaame jilli neehi:

Taseemene, imino guubu Moocaani ico ahaamiboro afagoonoco, bu deevesudino ico ihibasumi. ⁶ Miiro Moocaani agaijimoco ahaamiboro fagueefihi, bu tolliro aamifiibo iseemeti iicaqui agaayicicumoco, noonoro.

⁷ Jaaneguiiha amiihai majaabici amiihaico ahaaminoco. Miiro Moocaani amiihaico iseemebad moonihi. ¿Nacu cajaani iseemeque ahaamimoro fagotathi?

⁸ Jaanoti Moocaani iseemeque afajinibadi amiihaico ahaamiboro afajinithachiji, diibo miyaseeme mihicatihu, jilli ajevaseemebadiro mihicahi. ⁹ Jaabadiro bu seeme mihicausumi jjijehallivi miihai caanimi miihaico afajinimoro aamijiibuuh. Jaamoco mobociguejiibuuh. Jaamo bu niquejeoobo Moocaaniguinovi miminifoto fiivoma miicaqui.

¹⁰ Miiro miihai caanimi miihaico faguejiibuuh jino gueenene mihicajitino jjinijehallivi miicaqui. Jaamo miihaico faguejiibuuh diito imino iimogobadi. Jaanoti naha Moocaani miihaico faguehi miihai miyanotiro imino mihicajineguiha, miihaico iimimoti ificuuqui, diibo iimiibo iicabadi. ¹¹ Miiro magaajacuuhi miinoco ahaamimoro afagueeneri imo imo mihicatatihi, jilli miinoco aaivomaño. Jaano

afagoonoco uguubuumo toonofeededí gaayicifhi
ticovo jeebíima iicanoco, bu sajeebíi iicaco icano.

Moocaani Iijico Muguubutino Aivo Nihicuuhi.

12 Jaaneguiha amíihaioco neehi: Mesefatusu miyaavogofaño miniinovanoco, bu Cristoditi muhuumigonoco icano.* **13** Jaamoro iticovono jíihaioco miguiino amíihai sefa niinovatucurunoco mesefatusumoro Cristoma mofoo. Jaadí siino miniinovacujitíhi.†

14 Jaaneguiha mesefaquifotomoro famoovamaryo sajeebíi mihica. Jaamo iimino ifima mihica. Miíro iimino ifima achahamo Aivojíiboco atyimejitíhi. **15** Jaaneguiha mehesicini Moocaani aacigonoco saatoho gaayicítimo mihicadino. Jaabadiro bu saatohoba namita coohai uchuumusufimobadí mejeevadino. Jaamo saatoho ajashutímo imiyaavogomo miyaavogoco chuumusuutímo mihicahi. **16** Jaaneguiha amíihaití saatohoba buhigueejedi gaigoomíma icadino, bu Moocaaninehejeque mitihisudino. Miíro tollí Esau mooníuhí iticonio seemenedi iicafinoco naajeubo safo machutahalliviro. **17** Miíro amíihairyo magaajacuuhi dojicuviro toonoco Esau agaayicinoco imuuguurusumi diiboco tihisuubo. Jaaneri sihidí ataarunofaño tollí omooníuno siino imibachucafutucuutíhi.

18 Miíro amíihai israelmi jogaji ifagaji mududiíciirugajívi ufuubadí masaatihi. Jaagaji

* **12:12** Griego ijíri noono: mesefatusu amíihai usene iniinovatonoco, bu amíihai memuújene iniinovatonoco icano. † **12:13** Griego ijíri noono: Jaamoro iticovono jíihaioco miguiino amíihai tihai iimicuutírutihai siino iimitequi. Jaadí siino amíihaiico ciryijeevecuuutíhi.

ciijigairi nifotocinuhi, bu jaagaji civonoguiino icaahi fucubadi icanoguiino, bu tolliro sefano quijeba icaunoguiino icano. ¹⁹ Bu tolliro mugubuuutihi miriicu oojinoco, bu Moocaani icooco diitoma ihimaauunoco icano. Jaano Moocaani ihimaauunoco uguubuumoro sihid*i* dilluuh*i*: Miihaima iimaacuudiib*o*, noomoro. ²⁰ Toll*i* nuumo Moocaani atajibaunoco iguiumoro ajaabiciutimaño. Jaano jilli nuuhi: Ifagajico iquicumoco magaicaau guisibaneri, bu saatohoco aamigari magaicaau icano, bu asi iicaruuboco, noonoro. ²¹ Aivo jan*o* sihid*i* ñihicuno ñfvusumaño, Moise icauruubo nuuhi: Aivo ñihicuri sihid*i* iguiiboro tererere icaahi, nooboro.

²² Jaanoti naha amihai masaahi Sion iicagajijaago, bu Moocaani iicaabo cuumijaago icano. Jaacumi niquejeo Jerusale cuumi, jaacuumifaño sihid*i* aivo ajashutino Moocaani tooomominaa icaahi. ²³ Jaamo sahi igaicin*i* Moocaanico iimomo. Jaabadiro bu masaahi Moocaani seeme niquejefaño imomono acaatinicinimo iigaicinimojaagovi. Tolliro bu Moocaani famoo dugaacuminaafi iicaabojaagovi, tolliro bu imino miyaminaa gajaco Moocaani iimbachucuumojaagovi. ²⁴ Tolliro bu Jesujaagovi, bohono iimaa eetavominafijaagovi, tolliro bu itijoho efefachucin*o* Abel tijoho janaanicivi miihaimo ijibogonojaagovi icano.

²⁵ Jaaneguiha mehesicini jaamo, miihaima ihimaaboco tihisutimo mihicahi. Miilo taajautimo, jaatyo jijehalliv*i* diitoco Moocaani unuurunoco uguubuuutimo. Jaanegui imi miihaimi mataajaitirahi oono niquejefañoti

miihaico ocoovaaboco muguubutihachiji.
26 Miiro Moisema ihiimaausumi Moocaani
 ico jiinijeque maryibasuuh. Jaabo nuuhi:
 Siino bu safooro maryibasuji jiinijeque, bu
 niquejeque icano, nooboro. **27** Jaamaño: Siino bu
 safooro maryibasuji, onoonoti magaajahi, diibo
 eheetavuuno paryi amaryibancoco ifinisujinoco.
 Jaanobuuna idinoro atyuuvejino amaryibatino.
28 Jaanot iaha Moocaani ihaivojico miihaico
 aacino maryibajitihi. Jaanohalliv masii
 Moocaanico mejeeecivomoro mihimequi,
 nihicugomoro bocigomoro icano. Jaaneri diibo
 imo imo iicaqui. **29** Miiro Moocaani cijigai
 ifinisufinobadi jeevahi.

13

Jilli Momoonihachiji Moocaani Imo Imo Icaji.

1 Jaaneguiha Cristofeedi amiihai nahabomi
 iicamoma magaijicasinoco mejeevesudino.
2 Amiihai ijavi agasemeque imino magaayicihiica.
 Miiro tolli omoonihicaumaño saatoho Moocaani
 toomominaaco ijafaño gaayiciuh, diito Moocaani
 toomominaa iicaunoco gaajatimoro.

3 Tolliro bu mehesafoto civojafaño iicamoti, di-
 itoma sano civojafaño mihicamobadi. Bu tolliro
 idaasuno iicamoti mehesafoto, tolliro bu amiihai
 idaasuno mihicajirumaño.

4 Tolliro bu mataabavacasicuumo imino mihica.
 Amiihai taabavacasico mimihininidino. Miiro
 Moocaani aamiji aajevamoco, bu buhigueejedi
 sitaajema iicamoco icano.

⁵ Bu nihibamico sihidí mihimoyiicidino, amiihaima iicadínomaryo imo imo mihica. Miíro Moocaani jilli nuuhi:

Íco jeevesusítíhi, bu íco gañijitíhi icano, nooboro.

⁶ Jaaneguiiha iguitímoro meneejirahi:

Aivojíibó tahamusuminaafi iicaabo. Jaamaño iguitíhi miyaminaa uco omoonijirunoco, noomoro.

⁷ Tolliro bu mehesafoto amiihainco atajíibajíibuumo iicajíibuumoco, bu tolliro amiihainco Moocaani ijíco ijíibuguumo iicajíibuumoco. Jaamo diito íví miyaavogoco magaajamoro tolliro momooni.

⁸ Miíro Jesucristo diiboro fahijívaro icaabo, ubuunavatiibó iiji iicahiniiboro, bu fahijívaro iicajíibó icano. ⁹ Jaaneguiiha amiihai siyomojíibogo agaajaratinoco magaayicicuudino. Jaanotí na ha aivo imino mojeebiíno Moocaani gaiji sefaco agaayicino. Jaanotí toono machutahallívi atajíibanotí mojeebiíno sefaco gaayicijitirahi. Miíro toonoco eheetavurumo, ītoonofañodi jinejebaco icitatíhi?

¹⁰ Jaanotí na ha miihai Moocaanico mejecivono siibadiro jeevahi. Jaamaño sacerdotemí, eedeehimihijafaño ejecivejibuubadi omoonihicamo, miihai jeecivofaño iicajitirahi.

¹¹ Miíro judiomí sacerdotemí aivojíibó asimi tijohoco aivo iimihigo onoohigovi satyefihi, imitico ibuusuqui tooneri jeecivomo. Jaanotí ifaamoco tuucuumiti buhigovi jegasunicimo.

¹² Jaabadiro bu cuumiti buhigovi Jesu guijeveuhi, miyaminaa imitico itijeheri ibuusuqui.

¹³ Jaaneguiiha masii Jesujaago mefeequi cuumiti

buhigovi, diibo nucufesuno iicaubadiro miicaqui.
14 Miiro jijehalliví miihaidi chahacumi ufucuro ifinijitino cuumi. Jaamaño miguiinehicahi ufucu asaajino cuumico. **15** Jaaneguiiha fahijívaro masii Moocaanico mihimehicaqui Jesucristofeenedi. Miiro jino mihimono mojecivó iicanoco, masii fahijívaro meheetavehicaqui. Jaaneguiiha masii mihimequi moojiri. **16** Jaamoro majabajevedino imino momoonihicanoco, bu saatohoma mihifocasihiica amiihaima iicanehejeque icano. Miiro jilli mejeecivono Moocaanico imo imo moonihi. **17** Bu amiihai jjibogominaaguiinoví miminifotomoro diito amiihaimo onoonoco: Jii, meneehica, miiro diito amiihai jeebijinoco otoomomo iicamaño. Miiro amiihairyo magaajahi diito amiihai jeebjinohalliví Moocaanico jjibeguejinoco. Jaachiji diito Moocaani dudicamaajeque eheetavonoco imo imo moonijimo. Jaanoti imo imo moonitimo idaasunoba omooniachiiji, ¿amiihai jinejebaco toonoti mihicijitirahi?

18 Tolliro bu mohalliví Moocaanima mihiimaahica. Miiro miihairyo magaajahi mohesamaaje imono iicanoco, fanoovaví imino mihicagonoco mihimogomaño. **19** Tolliro bu amiihaimo neehi: Jaamo Moocaanima tahalliví mihiimaahicahi, diibo uco siino goovano amiihaijaagovi igalluuqui.

Niino Iimaa.

20 Jaabo Moocaani sajeebjico aacihibo, Mohaivojibbo Jesucristo ita toomomináafi aivo sihidí ejeevaabo itijeheneri bohono iimaaco imiyaacaruuboco siino guivevefañoti

ubuheetesuubo, ²¹ amiihaico iimibachuqui. Jaamo fanoovaviro imino mihicahi. Jaamoro diibo imogobadi mihicahi. Jaabo bu mofifaño iimogonoco imooniqui Jesucristofeedi. Jaaneguiiha Cristoco macahacisu fahijivaro. Fine.

²² Tañahabomi, majaabici jino amiihaico afajiiñiibo onoonoco. Miiro amiihaidi jihaameque miidinoro caatinihi. ²³ Bu tolliro imeguehi amiihai magaajanoco, monahabo Timoteo civojati ihiinucunoco. Jaabo goovano agasehachiji, diiboco satyeji amiihaico emeecitodi.

²⁴ Tolliro bu paryi amiihai jjibogominaaco taajico mahaci, bu tolliro paryi miyaavogofañodi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano, tolliro bu Italiari iicamo monahabomi amiihaijaago ijico galluuhi icano.

²⁵ Jaafa paryi amiihaico Moocaani imino moonihi. Fine.

**Moocaani iiji
New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muinane

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muinane [bmr], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muinane

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

ee143c59-0697-5cd3-8fac-4f9da98f0b30